

ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อ้อมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับ การปรับตัวของนักศึกษายาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

นางสาว สุวีริยา สุวรรณโคตร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-048-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

T1644925X

THE RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF- CONCEPT
AND ACADEMIC ACHIEVEMENT WITH ADJUSTMENT OF STUDENT NURSES,
NURSING COLLEGES IN NORTHEASTERN REGION UNDER THE JURISDICTION
OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH.

Miss Suviriya Suwannakoat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science
Nursing Education Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-048-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

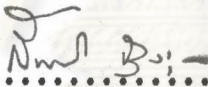
โดย นางสาว สุวิริยา สุวรรณโคตร

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาพยาบาลศึกษา

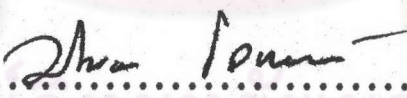
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

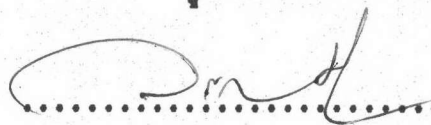
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ กุณสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณา ปุณชโชติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุวิริยา สุวรรณโคตร : ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข (THE RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF-CONCEPT AND ACADEMIC ACHIEVEMENT WITH ADJUSTMENT OF STUDENT NURSES, NURSING COLLEGES IN NORTHEASTERN REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH)
 อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.พ.ต.ต.พวงเพ็ญ ชุณหพราน, 125 หน้า.
 ISBN 974-632-048-3

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อัตมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล และ หาตัวแปรที่ร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข 585 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวัด อัตมโนทัศน์ซึ่งปรับมาจากเครื่องมือของ ไพจิตร ผักเจริญผล และแบบสอบถามการปรับตัว ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม และ ด้านการเรียนภาคทฤษฎี ด้านที่พักอาศัย ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพบนหอผู้ป่วย ด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วยและความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์และกลุ่มผู้ร่วมงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และเพื่อน อยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน ชั้นปี รายได้ของครอบครัว และตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r=.26, r=.10, r=.40, r=.23$) ตามลำดับ
3. ตัวแปรที่สามารถร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ตามลำดับ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นปี อัตมโนทัศน์ ซึ่งร่วมพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาลได้ ร้อยละ 22.99 ($R^2=.2299$) ให้สมการทำนายดังนี้

$$Z = 0.400 \text{ GPA} + .205 \text{ class} + .170 \text{ scto}$$

(สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน)

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
 สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา
 ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

##C686138 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: PERSONAL FACTORS/SELF-CONCEPT/ACADEMIC ACHIEVEMENT/ADJUSTMENT

SUVIRIYA SUWANNAKOAT : THE RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SELF-CONCEPT AND ACADEMIC ACHIEVEMENT WITH ADJUSTMENT OF STUDENT NURSES, NURSING COLLEGES IN NORTHEASTERN REGION UNDER THE JURISDICTION OF THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. Police. Major. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D. 125 pp. ISBN 974-632-048-3

This research was designed to study the adjustment of student nurses, nursing colleges in Northeastern Region under the jurisdiction of the Ministry of Public Health, and to investigate the relationship between personal factors, self-concept, academic achievement and to search for the variables that predict the adjustment of student nurses. The samples were 585 student nurses selected by multi-stages sampling. Self concept measuring instrument was adapted from Mrs. Paychit Fakcharoenpol and adjustment questionnaire was developed by the researcher.

Major findings were as follows :

1. Mean score of the adjustment of the student nurses as a whole and in the aspects of adjustment in theoretical study, accommodation, physical environment of patients' units, atmosphere and relationship with clinical nurses instructor and team work were at moderate level and in the aspect of relationship between instructors and peers were at high level.

2. There were positive significant relationship at .05 level between class level, family income, academic achievement, self-concept and adjustment of student nurses, $r=.26$, $r=.10$, $r=.40$, $r=.23$, respectively.

3. Factors that could predict the adjustment of student nurses were academic achievement, class level, self-concept, which significantly different at the .05 level. These predictors accounted for 22.99 percent. ($R^2=.2299$) of the variance. The function derived from the analysis were as follows :

$$Z = 0.400 \text{ GPA} + .205 \text{ class} + .170 \text{ scto (Standardized Scores)}$$

ภาควิชา..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ นับว่าเป็นบทเรียนที่มีค่า ที่จะนำไปสู่การเป็นนักวิจัยในอนาคต ซึ่งผู้วิจัยจะไม่สามารถเรียนรู้บทเรียนนี้ได้จนสำเร็จถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันตำรวจตรีหญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ ที่ได้แนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของท่านอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประนอม โอทกานนท์ และคณาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วรรณมา ปุณฺณโชติ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 ท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา สุรินทร์ สรรพสิทธิประสงค์อุบลราชธานี และวิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณในน้ำใจ ความช่วยเหลือ และ กำลังใจ จาก คุณสุนทรี คุณลักขณา คุณภัทรสุดา คุณธำรงค์ คุณวีระยุทธ คุณก่าธร คุณภูวดล คุณวรวิทย์ ตลอดจน พี่ๆ น้องๆ ที่เรียนที่ คณะพยาบาลศาสตร์ และที่นักที่หอพักศึกษิตินิเวศน์ปีการศึกษา 2536-2537 ทุกคน ที่มีอาจเอ่ยนามได้หมด ขอขอบคุณ เพื่อนๆ ละมัย จารุณี เพชรินทร์ นงนุช เพ็ญประภา สุรัชย์ ที่ได้กำลังใจ และ ให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้เป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต พี่ๆ น้องๆ หลานๆทุกคน ที่ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจ และความมุ่งมั่นในการศึกษาครั้งนี้ จนสำเร็จ

สุวิริยา สุวรรณโคตร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	6
ปัญหาของงานวิจัย.....	7
สมมติฐานงานวิจัย.....	7
ขอบเขตของงานวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
แนวคิดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับอ้อมโนทัศน์.....	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3. วิธีดำเนินงานวิจัย.....	50
ประชากร และ ตัวอย่างประชากร.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะ.....	95
รายการอ้างอิง.....	96
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	107
ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	108
ค. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	114
ประวัติผู้เขียน	125

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

<p>ตารางที่</p>	<p>1. จำนวนประชากรและตัวอย่างของนักศึกษาพยาบาล.....</p>	<p>52</p>
<p>2.</p>	<p>จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตาม เพศ ชั้นปี ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนา และคะแนนเฉลี่ยสะสม.....</p>	<p>65</p>
<p>3.</p>	<p>ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนระดับการปรับตัว โดยรวม และ ด้านการเรียนภาคทฤษฎี ด้านที่หนักอาศัย ด้านสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบนหอผู้ป่วย ด้านบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านความสัมพันธ์กับ อาจารย์นิเทศก์และผู้ร่วมงาน และความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน.....</p>	<p>68</p>
<p>4.</p>	<p>ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนระดับการปรับตัว และ ด้านการเรียนภาคทฤษฎี ด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์ และเพื่อน ด้านที่หนักอาศัย ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพบนหอผู้ป่วย ด้านบรรยากาศ บนหอผู้ป่วยและความสัมพันธ์กับอาจารย์นิเทศก์ และผู้ร่วมงาน จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล อ้อมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....</p>	<p>69</p>
<p>5</p>	<p>ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนระดับการปรับตัว โดยรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล อ้อมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..</p>	<p>77</p>
<p>6.</p>	<p>ค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ อ้อมโนทัศน์.....</p>	<p>80</p>
<p>7.</p>	<p>ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล อ้อมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับ การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล.....</p>	<p>81</p>

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 8.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์บุคคล (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอยค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล.....	83
9.	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การพยากรณ์ ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ทดสอบนัยสำคัญของ B และ แสดงสมการถดถอยบุคคลที่ใช้พยากรณ์การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล.....	84

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

ฎ

แผนภูมิที่

หน้า

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 49

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย